

**Biztosítási és pénzügyi matematika mesterszak matematika felvételi példasor
2014.05.24.**

Tesztkérdések. Rossz válasz: -1 pont, minden egyes jó válasz 3 pont.

A válaszokat írja a kérdések utáni táblázatba! **A szövegben bekarikázott vagy jelzett válaszokat nem fogjuk elfogadni!**

1. Válassza ki az eloszlásokhoz a szórásnégyzetet!

a) Poisson ($\lambda = 2$)

b) Exponenciális ($\lambda = 2$)

A: 2	B: 12	C: 4	D: más	E: 1/8	F: 1/2	G: 1	H: 1/4	I: 8
------	-------	------	--------	--------	--------	------	--------	------

2. Legyenek X_1, X_2, X_3 független standard normális eloszlásúak és $Y = (3X_1 + X_2 - X_3)/5$.

a) Mennyi Y várható értéke?

b) Mennyi Y szórásnégyzete?

c) Mennyi X_1 és Y kovarianciája?

A: 0	B: 3/5	C: 9/5	D: más	E: 11/5	F: 11/25	G: 1	H: 1/5	I: 9/25
------	--------	--------	--------	---------	----------	------	--------	---------

3. X és Y függetlenek. Milyen valószínűséggel veszi fel az 1 értéket $X+Y$?

a) X és Y Binom(10, 1/4) eloszlásúak

b) X és Y 4 szabadságfokú χ^2 -eloszlásúak

A: $5e^{-5}$	B: $5(3/4)^{19}$	C: 0	D: más	E: $e^{-1/2}/(2^4 6!)$	F: 1/2
--------------	------------------	------	--------	------------------------	--------

4. Az X abszolút folytonos valószínűségi változó a $[0, 1]$ intervallumból veszi fel az értékeit. Sűrűségfüggvénye ott $f(t) = ct(1-t)$, ahol c valós paraméter. Mennyi c értéke?

A: 1/5	B: ez nem lehet sűrűségfüggvény	C: 6	D: más	E: 4	F: 1
--------	---------------------------------	------	--------	------	------

5. Legyen X_n binomiális eloszlású n^2 renddel és p paraméterrel ($n = 1, 2, \dots$). Az $X_n - n^2 p$ változót az alábbi mennyiségek közül melyikkel osztva kapunk normális határeloszlást, mikor n tart végtelenbe?

A: egyik esetben sem	B: n^2	C: n	D: e^{-n}	E: $\sqrt{n}$	F: e^n
----------------------	----------	--------	-------------	---------------	----------

6. Szabályos dobókockát dobálva, várhatóan hány dobás kell a második hatos megjelenéséhez?

A: végtelen	B: 12	C: 4	D: más	E: 6	F: 36
-------------	-------	------	--------	------	-------

7. Az $m > 0$ ismeretlen paramétert akarjuk becsülni. A következő 4 becslés közül az egyik torzítatlan hatásos becslés. Melyik?

A: a becslés várható értéke 1, szórásnégyzete 0	B: a becslés várható értéke m , szórásnégyzete $(m+1)^2$	C: a becslés várható értéke m , szórásnégyzete m	D: a becslés várható értéke 0, szórásnégyzete m
---	--	--	---

8. Egy kísérletsorozatnál megfigyeléseink a következők: 0, 1, -1, 2. Feltételezzük, hogy megfigyeléseink $N(m, 3^2)$ eloszlásúak. Mi az ismeretlen m paraméter maximum likelihood becslése?

A: 0,5	B: 0,25	C: 0,33	D: 2	E: 4	F: más
--------	---------	---------	------	------	--------

9. Mely állítás(ok) igaz(ak)?

A: Ha X eloszlásfüggvénye folytonos és szigorúan monoton, akkor $F(X)$ egyenletes eloszlású.

B: Ha $P(X < Y) > 0,9$, akkor $E(X) < E(Y)$.

C: Ha X Poisson eloszlású, akkor $E(X) = D^2(X)$.

D: Független azonos eloszlású valószínűségi változók összegét mindig lehet úgy standardizálni, hogy standard normális határeloszlást kapjunk.

E: Tegyük fel, hogy X és Y korrelálatlanok. Ekkor $D^2(X - Y) \leq D^2(X)$.

F: A nagy számok törvénye miatt számíthatunk arra, hogy az eddig kevesebbszer kihúzott lottószámok a jövőben a többinél gyakrabban fognak kijönni.

Név (nyomtatott betűkkel):

Tesztkérdések megoldása:

1a	1b	2a	2b	2c	3a	3b	4	5	6	7	8	9

A következő feladatokat külön lapon dolgozza ki!

1. Legyenek $X_1, X_2, \dots, X_n$ és $Y_1, Y_2, \dots, Y_n$ egymástól független α illetve $1/\alpha$ paraméterű exponenciális eloszlású minták. Határozza meg az ismeretlen paraméter maximum likelihood becslését! (7 pont)

2. A Dezinformatikai Kar HÖK elnöke nagyon fontosnak tartja népszerűségét. Amennyiben a hallgatók legfeljebb 50%-a utálja, az számára elfogadható (H_0 hipotézis). Az ennél nagyobb arány esetén (H_1 hipotézis) lemond. Minden negyedév végén 10 hallgatót kérdez meg (közvéleménykutatást tart). Az elnök akkor mond le, ha a tízből legalább 6 diák utálja. Mekkora a próba terjedelme? Várhatóan hány negyedévet fog tevékenykedni az elnök, ha stabilan a diákok 45%-a utálja? (8 pont)

3. Ötös lottón játszunk. Melyik módszerrel nagyobb a telitalálat esélye, ha egy héten játszunk meg két különböző számötöst vagy ha kétszer egymás után ugyanazt? (4 pont)

4. Legyen N Poisson eloszlású valószínűségi változó. X jelöli a fejek, Y az írások számát egy N -től független szabályos érme dobássorozat első N számú dobása között. Független-e X és Y ? (6 pont)